

Tiende rapport (1976) van het Belgisch avifaunistisch homologatiecomité (NEDERLANDSTALIGE AFDELING)

samengesteld door P. Herroelen, sekretaris

Dit 10de rapport van het B.A.H.C. omvat de waarnemingen, ringgevallen en vondsten van het jaar 1976 aangevuld met enkele gegevens uit vorige jaren.

De vorige rapporten verschenen in De Wiel. jg. 36 : 66-77, 287-296; jg. 37 : 161-172; jg. 38 : 297-303; jg. 39 : 205-213; jg. 40 : 177-186; jg. 41 : 1-9; jg. 42 : 133-143; jg. 43 : 169-180.

De lijst der tekens en gebruikte afkortingen kan de lezer terugvinden in het 4de rapport, Wiel. 38 : 297.

MEDEWERKING GEVRAAGD.

Het B.A.H.C. onderzoekt en spreekt zich alleen uit over de gunstige of ongunstige omstandigheden van iedere waarneming.

In de pioniersjaren van de veldornitologie trachtte men alle zeldzame vogels te verzamelen en de opgezette vogel gold als een tastbaar bewijs, dat ook later nog kon onderzocht worden. In deze tijd is het verzamelen voorbijgestreefd maar het wetenschappelijk onderzoek wenst over „evenwaardige bewijzen” te beschikken alvorens zich uit te spreken. Daarom is het absoluut noodzakelijk een volledige beschrijving te maken van de waargenomen vogel of van de typische kenmerken. Als de vogel gevangen en geringd wordt, verwacht het B.A.H.C. ook enkele goede dia's of foto's.

Om de taak van het comité en van de waarnemers te vergemakkelijken kan iedere belangstellende bij de sekretaris (adres : Van Asschestraat 33 — 1910 Melsbroek)

enkele formulieren bekomen die speciaal bestemd zijn voor de waarnemingen en gevallen van soorten en ondersoorten die onder homologatie vallen; hiervan is een lijst eveneens beschikbaar.

De voorbereiding van ieder rapport vraagt een zeer tijdrovende briefwisseling, die aanzienlijk kan verminderd worden moesten de waarnemers hun observaties spontaan en vlugger binnensturen.

Aan de medewerkers wordt ook gevraagd de B.A.H.C.-formulieren indien mogelijk met machineschrift in te vullen of met een zwarte *ballpen*, zodat goede fotokopieën kunnen gemaakt worden.

Foto's of dia's zijn goed bewijs- of illustratiemateriaal en worden met dank aanvaard; na kennismaking of publikatie door het comité worden ze teruggestuurd naar de uitleners.

Samenstelling van het B.A.H.C.

Sinds 1972 werd de samenstelling van het comité enigszins gewijzigd en aangevuld; voor het ogenblik maken volgende personen deel uit van het B.A.H.C. : G. Buldeel, G. Burggraeve, P. Houwen (sinds 1976), Fr. Grootaers, E. Kuyken, W. Roggeman, H. Voet, J. van den Steen (sinds einde 1977) en P. Herroelen (sekretaris).

Lijst der lokaliteiten.

(Tussen haakjes telkens in afkorting de naam van de provincie : A : Antwerpen; B : Brabant; H : Henegouwen; Li : Limburg; Lu : Luik; Lx : Luxemburg; N : Namen; OV : Oost-Vlaanderen; WV : West-Vlaanderen).

Aalter (WV), Antwerpen (A), Anzegem (WV), Arendonk (A).

Beek/Bree (Li), Beernem (WV), Beffe (Lx), Berlaar (A), Bevere-Petegem (OV), Bierbeek (B), Blaasveld (A), Blankenberge (WV), Borgerweert (A), Bornem (A), Bosvoorde (B), Brasschaat (A), Brecht (A), Bredene (WV), Bree (Li), Brugge (WV), Budel (Li).

Damme (WV), Denderbelle (OV), Dender-

monde (OV), Deinze (OV), De Panne (WV), De Pinte (OV), Dijlevallei : streek tussen Leuven en Waver (B), Dudzele (WV), Duffel (A).

Eke (OV), Ekeren (A).

Geel (A), Gellik (Li), Gent (OV), Gesves (N), Grembergen (OV), Grimbergen (B).

Halle (Kempen) (A), Hamme (OV), Hamont (Li), Harchies (H), Harelbeke (WV), Hasselt (Li), Heverlee (B), Hoeke (WV), Hoevenen (A), Hofstade (B), Holsbeek (B), Humbeek (B).

Kallo (A), Kalmthout (A), Kinrooi (Li), Koersel (Li), Koksijde (WV), Kortenberg (B), Kuringen (Li), Kuurne (WV), Land van Herve (Lu), Langerbrugge (OV), Lapscheure (WV), Lebbeke (OV), Lede (OV), Leefdaal (B), Lier (A), Lille (A), Lillo (A), Lippelo (A), Lissewege (WV), Lokeren (OV), Machelen a/d Leie (OV), Mechels Broek/Muizen (B), Meetkerke (WV), Melle (OV), Messelbroek (B), Moerbeke-Waas (OV), Mortsel (A), Muizen (B).

Nieuwpoort (WV), Ninove (OV), Nokere (OV).

Oorderen (A), Oostduinkerke (WV), Ottenburg (B), Oudenburg (WV), Oud-Heverlee (B), Oud-Turnhout (A), Overmere (OV).

Pervijze (WV), Postel-Mol (A).

Ramsel (A), Retie (A), Rijkevorsel (A), Roeselare (WV), Roisin (H), Roksem (WV), Rotseelaar (B), Ruien (OV).

Schellebelle (OV), St.-Agatha-Rode (B), St.-Andries (WV), St.-Laureins (OV), St.-Leenaarts (A), St.-Pieters-Brugge (WV), St.-Stevens-Woluwe (B).

Tervuren (B), Tielt (WV).

Ukkel (B).

Verrebroek (OV), Veurne (WV), Villers-Poterie (H), Vorselaar (A), Waasmunster (OV), Walem (A), Wenduine (WV), Woumen (WV), Wulpen (WV), Wuustwezel (A).

Zaffelare (OV), Zandvliet (A), Zandvoorde (WV), Zeebrugge (WV), Zele (OV), Zellik (B), Zelzate (OV), Zevegem (OV), Zolder (Li), Zonhoven (Li), Zwijndrecht (OV), Zwin-Knokke (WV).

IJSDUIKER - *Gavia immer*
1976 : 21.1 Zwin-Knokke (W. 42 : 163; 43 : 119).

ROODHALSFUUT - *Podiceps griseigena*
1976 : 26.3 tot 2.5 Hofstade (in parkkleed) (WJ Brussel).

VAAL STORMVOGELTJE -
Oceanodroma leucorhoa
1976 : 10.9 Zwin-Knokke (W. 43 : 121).

NOORDSE PIJLSTORMVOGEL -
Puffinus puffinus puffinus
1976 : 10.9 Zwin-Knokke 8 eks. (W. 43 : 121);
10.9 Nieuwpoort 1 en 1 eks. (C. en L. Verbouw).

GRAUWE PIJLSTORMVOGEL -
Puffinus griseus
1976 : 7.10 Zwin-Knokke (W. 43 : 121).

NOORDSE STORMVOGEL -
Fulmarus glacialis
1976 : 21.1 Zwin-Knokke; 11.9 Zwin-Knokke
(W. 42 : 163; 43 : 119 en 121); * 31.1 Bre-
dene (W. 42 : 232).

KLEINE ZILVERREIGER - *Egretta garzetta*
1976 : 27.5 Brugge (Roerd. 16 : 144).

ZWARTE OOIEVAAR, *Ciconia nigra*
1970 : 22 en 23.6 Lillo (B. Van Damme), in
het 3e rapport staat alleen 20.6.
1973 : 18.8 Beffe (Lx) (Ph. De Deken en
7 waarnemers).
1976 : 23.4 Zevergem (R. Vermeire); 24.4
Roisin (A. Demarey en waarnemers afd.
Westkust); 5.6 Vorselaar (W. 43 : 21);
5.8 Retie 2 eks.; 8.8 Brecht; 9.8 Brecht
2 eks.; 12.8 Oud-Turnhout 3 en 5 eks.; 14
en 15.8 Halle (Kempen); 14 en 15.8 Retie
1 en 4 eks.; 17 en 18.8 Postel 2 eks.;
19.8 Halle (Kempen); 20.8 Postel 5 eks.,
waarvan 1 juveniel eks. pleisterend tot
30.8; 22.8 Oud-Turnhout; 23.8 Arendonk
2 eks.; 26.8 Postel 2 eks.; 28.8 Arendonk
2 eks., Postel 1 eks.; 2.9 Oud-Turnhout; 6

en 12.9 Postel; 12.9 Lille-Vorselaar 2 eks.
(W. 43 : 20-21); Bull. BNVR 1976 : 53;
Schietecatte en J. De Ridder).

LEPELAAR - *Platalea leucorodia*
1976 : 14 tot 20.11 St.-Agatha-Rode (W. 43 :
21; 44 : 55); 2.12 Zwin-Knokke 2 eks.
(W. 43 : 119) 30.12 Rotselaar (W. 43 : 85);
31.12 Messelbroek (Orn. Brab. 72); sept.
1976 tot 9.1.1977 Zolder en Zonhoven
(W. 43 : 119).

KRAKEEND - *Anas strepera*
1976 : Oorderen/Antwerpen 8 broedgeval-
len (H. Voet).

KROONEEND - *Netta rufina*
1976 : 10.5 Antwerpen 1 ♂; 2, 12, 16 en
22.6 Oorderen (niet meer op 29.6), Ant-
werpen 1 ♂ (J. Van Impe, H. Voet).

KUIFEEND - *Aythya fuligula*
1975 : 7.6 St.-Agatha-Rode 1 ♀ met 4 jon-
gen (J. De Boe, P. De Becker).
1976 : Dijlevallei 14 broedgevallen (W. 44 :
53); Antwerpen en omgeving, aantal ♀♀
met jongen of aantal broedparen : Kallo
20, Kallo-Verrebroek 3, Zwijndrecht 4,
Borgerweert 1, Oorderen 55 tot 60, St.-
Lenaarts 4, Rijkevorsel 2 (G. Bulteel, J.
De Ridder, P. Maes, H. Voet, J. Van
Impe); Limburg : 5.7 Zonhoven 1 ♀ met
6 jongen (P. Evers).

TAFELEEND - *Aythya ferina*
1974 : corrigendum W. 42 : 136, men leze
31.7 Ruien 1 ♀ met jongen (in plaats van
Ruiend).
1975 : corrigendum W. 43 : 172, 5de regel
11.7 Stuivekenskerke/Pervijze 1 ♀ met 5
jongen (in plaats van 8) (F. Volckaert);
Kuringen, minimum 10 ♀♀ met jongen
en 30 ♂♂ (C. Onkelinx).
1976 : Dijlevallei 6 broedgevallen (W. 43 :
190) (J. De Boe); Antwerpen en omge-
ving, aantal ♀♀ met jongen : Borger-
weert 2, Kallo 1, Oorderen 13, Brecht 1,
Kalmthout 4 (G. Bulteel, J. De Ridder,

P. Maes, J. Van Impe, H. Voet); Gent : 2de helft mei, Rodenhuiuze 7-legsel (E. De Visser); 9.6 Langerbrugge 1 ♀ met 7 pulli (E. Torrekens, A. Steyaert).

WITOOGEEND - *Aythya nyroca*

1974 (herziening en aanvulling, W. 42 : 141) : 13 tot 20.1 en 23.3 tot 10.4 Zevergem 1 ♂ (M. en C. Van Beirs).

1975 : 23, 25 en 26.10 St.-Pieters (Brugge) 1 ♂ (Roerd. 16 : 54; J. Van Steenkiste); 31.10 Oedelem 1 ♂ (Roerd. 16 : 61); 16 en 24.11 Walem 1 ♂ (D. Bauwens, F. Luyckx).

1976 : mei/juni Geel broedgeval (W. 43 : 14-16; F. Daemen, L. Deckx, H. Lesse-liers, M. Matthé); voorjaar : 3.1 Duffel 1 ♂ (W. Beullens, K. Sterckx); 8.1 Machelen a.d. Leie 1 imm. ♂ (E. Devos : in Wiel. 42 : 158 staat verkeerdelijk 8.2); 6.2 Zevergem 1 ♂ (H. Notebaert, H. De Bruyker); 21.3 Dendermonde 1 ♂, 27.3 tot 3.4 (hetzelfde ?) ♂ te Denderbelle (M. Van Acker en 4 waarnemers); najaar : 17.10 Antwerpen-linkeroever (J. Van Impe); 11 en 12.12 Kluizen (W. 43 : 22-23).

IJSEEND - *Clangula hyemalis*

1975, aanvullingen : 22.11 Roksem 2 eks. (Roerd. 16 : 145; R. Vannieuwenhuyze); 30.12 Zwin-Knokke 1 imm. ♂ (J. Van der Biest).

1976 : 2.1 Zwin-Knokke 1 imm. eks.; 2.1 tot 27.3 Zeebrugge 1 ♂ en 1 ♀ (Roerd. 16 : 83, 124, 145; R. Vannieuwenhuyze en 17 waarnemers; G. en P. Bulteel, J. De Ridder, P. Maes); 1.1. tot 1.2 De Pinte en/of Eke 1 ♀ (L. Blondé en 6 waarnemers); H. De Bruyker; zie ook W. 42 : 87); over-zomering : 20.6 tot 15.8 Zwin-Knokke 1 ad. ♀ (W. 43 : 119); najaar : 2 tot 23.10 Antwerpen (W. 43 : 23; J. Van Impe); 2.11 Zwin-Knokke 3 ♀♀ over zee (W. 43 : 119).

GROTE ZEEëEND - *Melanitta fusca*

1976 : overzomering : 18.7 tot 5,9 Zandvliet

1 ♂ (J. Van Impe, G. Bulteel, J. De Ridder, P. Maes).

MIDDELSTE ZAAGBEK - *Mergus serrator*

1976 : 3, 4, 9, 10 en 11.10 Aalter 1 ♀ (W. 43 : 24).

KOLGANS - *Anser albifrons*

1976 : 27.5 Antwerpen, linkeroever (J. Van Impe).

DWERGGANS - *Anser erythropus*

1975 : 9.1 Damme 1 imm. eks.; 17 tot 31.1 3 imm. en 2 ad. eks.; op 5.2 twee families : 2 ad. en 3 imm., 2 ad. en 1 imm. (E. Kuyken, P. Meire, G. Burggraeve).
1976 : 30.1, 7 en 11.2 Zwin-Knokke 2 eks. (W. 42 : 163; 43 : 119); 10,12 en 31.12 Damme 1 ad. eks. (E. Kuyken).

DWERGAREND - *Hieraeetus pennatus*

1976 : 2.5 Leefdaal, 6.5 Haacht (W. 42 : 264-265; 43 : 192).

RUIGPOOTBUIZERD - *Buteo lagopus*

1976 : 1.1. Kinrooi (G. Knoops); 14.2 Brecht (J. De Ridder); v 6.11 Hoevenen 1 juv. (W. 43 : 24).

ZWARTE WOUW - *Milvus migrans*

1976 : broedgeval Moerbeke-Waas (A. Verstraeten, E. Kuyken e.a.).

ZEEAREND - *Haliaeetus albicilla*

1975 : 30.11 Kalmthout 1 eks. (bijna adult) (G. Bulteel, J. De Ridder, P. Maes, N. Van de Put).
1975/1976 : 31.12 tot 18.1 Kalmthout 1 ad. en 1 imm. eks. (W. 42 : 89, 276; H. Lieckens, G. Bulteel, J. De Ridder, H. Voet).

ROODPOOTVALK - *Falco vespertinus*

1973 : * april, Tielt 2-jaars ♂ (J. Vanhoe; verz. KBIN Brussel).

KLEIN WATERHOEN - *Porzana parva*

1976 : 6, 16, 17 en 19.4 Zevergem (B. Caryn; J. Verhoeije).

- MORINELPLEVIER - *Charadrius morinellus*
1976: 8.5 Brecht (gebr. Demey en waarnemers afd. Voorkempen).
- STRANDPLEVIER - *Charadrius alexandrinus*
1976: 5.2 Koksijde 2 eks.; 20.2 Oostduinkerke 4 eks. (W. 44 : 13).
- POELSNIP - *Gallinago media*
1976: 16.9 Meetkerke (M. Pottier); 18.12 Oorderen (L. Benoy, A. Van Hecke).
- REGENWULP - *Numenius phaeopus*
1975/1976: overwintering van 1 eks. Zwin-Knokke (W. 42 : 163, 190).
1976: 2.2. Zwin-Knokke 2 eks., 11.11 Zwin-Knokke (W. 43 : 120); 20.3 Kalmthout 2 eks.; 25 en 28.3 Kalmthout (H. Voet).
- STELTKLUUT - *Himantopus himantopus*
1975 20.4 Kalmthout (W. 42 : 276; Fl. Van Meel; waarnemers afd. Lier); 20.12 Kalmthout (A. Roeken, A. Meeus en 6 Waarnemers).
1976: 10.5 Antwerpen-linkeroever, op 20 en 21.5 twee eks. (J. Van Impe en W. 42 : 234; 44 : 16).
- POELRUITER - *Tringa stagnatilis*
1976: 30.4, 2 en 15.5 Beek/Bree (J. Faassen, J. Peeters e.a.); 27.6 Kallo (J. Van Impe); 14.7 Oorderen (H. Voet).
- KLEINE STRANDLOPER - *Calidris minuta*
1975/1976: overwintering van 5 eks. Zwin-Knokke (W. 43 : 120; R. Vermeyen en 3 waarnemers; L. Matthé, L. Berckvens).
- ROSSE FRANJEPOOT - *Phalaropus fulicarius*
1976: 9.5 Harchies (E. Vander Eecken, J. Vanrokeghem, J.P. Mesquin).
- GRAUWE FRANJEPOOT - *Phalaropus lobatus*
1976: v 14.8 Turnhout (Stat. Noorderkempen); 22 tot 27.8 St.-Agatha-Rode (W. 52 : 347; 44 : 55); 30.8 tot 15.9 Westkapelle 1 of 2 eks. (W. 43 : 120 en G. Burggraeve; W. 43 : 250); 12 tot 16.9 Wulpen 2 eks. (W. 42 : 342-343); 2.10 Antwerpen-linkeroever (J. Van Impe).
- GROTE JAGER - *Stercorarius skua*
1976: 2.1 Zwin-Knokke 3 eks. (W. 43 : 121); najaar: 3.9 De Panne (fam. Geers); * 4.9 Veurne (R. Masscheleyn); 5.9 Zeebrugge (W. 43 : 162); 10.9 Zwin-Knokke 10 eks., op 11.9 2 eks. (W. 43 : 121); 11.9 Zeebrugge (Roerd. 17 : 67); 26 en 28.9 De Panne (J. Van Impe); 24.10 Zeebrugge (P. Vandenbulcke, L. Van Eeghem); 2.11 Zwin-Knokke 2 eks. (in W. 43 : 121 staat verkeerdelijk 2.1).
- MIDDELSTE JAGER - *Stercorarius pomarinus*
1976: v 29.9 Gesves (Vogeltrekstat. Brasschaat); 5.9, 3 en 4.10, 24 en 31.10 Zwin-Knokke (W. 43 : 121); 22 en 27.9 De Panne, op 28.9 2 eks., 29.9 8 eks. (W. 43 : 26).
- KLEINSTE JAGER - *Stercorarius longicaudus*
1976: * 5.9 Zwin-Knokke 2 ad. eks. (W. 43 : 121 en verz. KBIN Brussel).
- BURGEMEESTER - *Larus hyperboreus*
1975/1976: 28.12 en 4.1 Zeebrugge (K. Hanssens).
1976: v 4.1 Woumen (Stat. De Blankaart; Bull. BNVR 23 : 61); 25.1 Zwin-Knokke 1 immatuur eks. (P. Herroelen, E. Ghysebrechts en waarnemers afd. Brussel.); 2, 15 en 30.5 Zwin-Knokke 1 immatuur eks. (W. 43 : 120).
- ZILVERMEEUW - *Larus argentatus*
1976: 8 paar broedvogels, Zwin-Knokke (G. Burggraeve); in De Wiel. 43 : 120 staat verkeerdelijk 6 paar.
- KLEINE BURGEMEESTER - *Larus glaucooides*
1969: 4.2 Gent 1 ad. eks. (W. 40 : 116).
1976: 14.3 Brugge 1 immatuur eks. (Roerd. 16 : 116).
- STORMMEEUW - *Larus canus*
1976: broedgeval Zwin-Knokke (W. 43 : 120).
- ZWARTKOPMEEUW - *Larus melanocephalus*

Middelste jager, *Stercorarius pomarinus* eerstejaars. Gesves (Namen) 29.9.1976.

1976, waarnemingen in het Zwin te Knokke :
14.3 eerste waarneming, 18.45 eks., daarna
2 eks. tot 14.5; vanaf 20.6 3 eks
waarvan 1 hybride (W. 43. 120 en G.
Burggraeve).
25 en 29.9 De Panne (J. Van Impe).

DWERMEEUW - *Larus minutus*

1976 : * 21.1 Muizen (2 tot 3 weken dood
(D. Bauwens).

VORKSTAARTMEEUW - *Xema sabini*

1976 : 12.9 Antwerpen-linkeroever 1 imma-
tuur eks. (H. Cassiers, B. Moons).

WITVLEUGELSTERN - *Chlidonias leucopterus*

1976 : 8.5 Zonhoven (W. 42 : 234; 44 : 16).

Let op het contrast tussen het bruine loopbeen en
de blauwgrijze tenen en zwemvliezen, de zwaar
gevekte onderstaart en het middelste paar staart-
pennen dat nauwelijks voorbij de andere uitsteekt.

Foto's : D. Arnhem.

- WITWANGSTERN - *Chlidonias hybrida*
1976 : 8.5 Zonhoven (W. 42 : 234; 44 : 15);
16.5 Eke (R. Vermeire); 8.6 Antwerpen-
linkeroever (J. Van Impe).
- REUZENSTERN - *Hydroprogne caspia*
1976 : 31.7 Antwerpen-linkeroever 2 ad.
eks. (W. 43 : 26); 10.8 Blaasveld 2 eks.;
14.8 Antwerpen (W. 43 : 26); 6.9 Harel-
beke 1 ad. en 1 juv. (A. Schamelhout,
J. Royeaerd).
- VISDIEF - *Sterna hirundo*
1974 : broedgeval Zandvliet, 3 pulli geringd
(Stat. Terlinden).
1975 : minimum 3 broedparen Zelzate, 3, 3
en 2 pulli geringd (Stat. Alcedo).
1976 : 4 broedparen te Kallo-Verrebroek
(J. Van Impe, G. Bulteel, P. Maes e.a.).
- NOORDSE STERN - *Sterna paradisaea*
1976 : broedgeval in het Zwin te Knokke;
eerste broedgeval voor België (G. Burg-
graeve).
- DOUGALLS STERN - *Sterna dougallii* ×
VISDIEF - *Sterna hirundo*
1976 : 9.5 tot 9.8 Zwin-Knokke 1 Dougalls
stern, eerste waarneming voor België,
vermoedelijk gepaard met visdief; min-
stens één jong werd grootgebracht (Burg-
graeve 1977).
- PAPEGAAIDUIKER - *Fratercula arctica*
1976 : 30.10 Zeebrugge (F. De Scheemaer-
ker).
- VELDUIL - *Asio flammeus*
1976 : mei, Kallo broedgeval (W. 42 : 235).
- MIDDELSTE BONTE SPECHT -
Dendrocopus medius
1976 : 28.4 Bierbeek (W. 42 : 348); in De
Wiel. 43 : 192 staat verkeerdelijk 18.4.
- KORTTEENLEEUWERIK - *Calandrella cinerea*
1976 : v 26.10 Brecht (Vogelringstat. Bras-
schaat).
- ROODKEELPIEPER - *Anthus cervinus*
1976 : 8.5 Zwin-Knokke 2 eks. (E. Kuyken
en studenten biologie RUG); v 30.9 Lede
D. De Mesel).
- OEVERPIEPER - *Anthus spinoletta littoralis*
1973 : v 20.3 Lokeren; v 6.10 Lokeren; v 7.10
Lokeren (A. Verstraeten).
1976 : v 5.10 Mechelen (G. Michiels); v 6.10
Zelee (A. Verstraeten); v 9.10 Hasselt (F.
Van Cauteren); v 30.10 en 6.11 Berlaar
(WG Lier); v 19.12 Sint-Laureins (P. Schol-
laert, J. Buysse).
- ROUWKWIK - *Motacilla alba yarrellii*
1976 : Brabant : 30.1 tot 7.2 Oud-Heverlee
W. 43 : 192). West-Vlaanderen : 21.3
Lissewege; 21.3 Brugge; 2.4 Lissewege;
15 en 31.5, 5.6 St.-Andries tevens ge-
mengd broedgeval met witte kwikstaart;
24.7 Beernem; 7.11 St.-Pieters (Brugge)
(Roerd. 16 : 128; J. Goddefroy, W. Le-
comte; L. Declercq, G. Stael; Roerd. 16 :
149; 17 : 30, R. Vannieuwenhuyze, L.
Declercq; J. en J. Vansteenckiste).
- ENGELSE GELE KWIK -
Motacilla flava flavissima
1975 : juni, broedgeval te Overmere (W.
Roggeman, P. Devillers); 8.6 Ninove (W.
Roggeman); 28.4 Zwin-Knokke 3 ♂♂ (G.
Bulteel).
1976 : juni, broedgeval te Denderbelle (M.
Van Acker, Desmet en Mannaert).
West-Vlaanderen : 1.5 Oudenburg; 2.5
Heist 2 ♂♂; in het Zwin te Knokke op
1, 5 en 7.5 1 ♂, op 6.5 2 ♂♂, op 8.5
4 eks., op 9.5 3 ♂♂ (Roerd. 16 : 149;
W.43 : 121; E. Kuyken), op 7.5 2 ♂♂
(L. Declercq, G. Stael).
- NOORDSE GELE KWIK -
Motacilla flava thunbergi
1976 : Zwin-Knokke op 6, 7, 8, 9 en 15.5
respektievelijk 3, 4, 5, 4, 4, 11 en 3 ♂♂
(W. 43 : 121; E. Kuyken; L. Berckvens,
R. Vermeyen; L. Declercq, G. Stael).
1.9 Grimbergen 2 eks. (F. Luyckx).

ROODKOPKLAUWIJER - *Lanius senator*
1976 : 30.8 tot 5.9 Zwin-Knokke (W.43 :
121; M. Pottier; J. Dewispelaere; W. 43 :
252).

KRAMSVOGEL - *Turdus pilaris*
1975 : 1.7 Tervuren 2 eks. (J. De Boe, G.
De Borger).
1976 : 28.5 Mechelen (A. De Weerd, J.
Schoeters).

GROENLANDSE TAPUIT -
Oenanthe oenanthe leucorrhoa
1976 : v 29.8 Zandvliet; v 5.10 Mechelen;
v 25.10 Lede (Vogelringstat. Brasschaat;
Stat. Terlinden; De De Mesel).

ROODGESTERDE BLAUWBORST -
Cyanosylvia svecica svecica
1976 : v 18.7 Lillo (Vogelringstat. Bras-
schaat).

WATERRIETZANGER -
Acrocephalus paludicola
1976 : 18.7 Oorderen; v 4.9 Lapscheure;
v 26.9 Dudzele (Bull. BNVR 1976 : 44; WG
Athene; WG Zeebrugge).

WAAIERSTAARTRIETZANGER -
Cisticola juncidis
1976 : 17.1 Borgerweert/Antwerpen (G. 66 :
141); 18.1 Hoeke; 18.1 Zeebrugge (Roerd.
16 : 127); 15.7 Wenduine (K. Martens,
J. Smeyers); 28 en 29.9 Zwin-Knokke
(W. 43 : 121); v 16.10 Dudzele (WG Zee-
brugge); 14.11 Zandvoorde (M. Pottier,
A. Keukeleire).

NOORDSE FITIS -
Phylloscopus trochilus acredula
1976 : v 10.10 Messelbroek (M. Clerckx,
WG Demervallei).

BERGFLUITER - *Phylloscopus bonelli bonelli*
1975 : v 24.5 tot 7.6 Zoniënwood-Ukkel 1 ♂
(Orn. Brab. 66 : 13; ringstat. IJsedal).
1976 : v 23.5 tot 4.7 Brasschaat (Vogelring-
stat. Brasschaat; V. Dupont, J. Lahaye,
J. De Ridder).

BLADKONINKJE -
Phylloscopus inornatus inornatus
1968 : v 5.10 Hamont (H. Lehaen; Lippens
en Wille 1972 : 689).

Bladkoninkje (*Phylloscopus inornatus*) eerstejaars,
Hamont (Limburg) 5.10.1968.

Let op de brede wenkbrauwstreep die tot in de
nek reikt, de dubbele vleugelstreep (de voorste
gedeeltelijk verborgen) en de brede bleekgele
zomen aan de elleboogveren.

Copyright H. Lehaen.

BONTE VLEGENVANGER -

Ficedula hypoleuca

1975 : juni, Waasmunster broedgeval (A. Van Puymbrouck).

1976, broedgevallen : Waasmunster, Wuustwezel, Postel (A. Van Puymbrouck; Fl. Van Meel; Bull. BNVR 1976 : 54).

KLEINE VLEGENVANGER - *Ficedula parva*

1976 : 28.5 Haasrode (W. 42 : 349-350; 43 : 192); v 17.10 Anzegem (WG. Kortrijk, P. Houwen).

DWERGGORS - *Emberiza pusilla*

1975 : 30.11 Antwerpen 4 eks. (F. Lens).

1976 : 4.1 Lokeren (N. De Meester, F. Roels).

SIJS - *Carduelis spinus*

1976 : broedgeval Bornem (W. 42 : 350; H. D'Hertefelt).

ENGELSE FRATER -

Carduelis flavirostris pipilans

1976 : v 5.11 Koksijde; werd op 24.7.1976

als eerstejaars geringd in Yorkshire (Engeland) (Belg. Ringwerk).

KLEINE BARMSIJS -

Carduelis flammea cabaret

1976 : mei/juni, oud-Heverlee, broedgeval (W. 42 : 350; 43 : 192); juni, Zwin-Knokke, broedgeval (W. 43 : 121); 26 en 28.8 Koksijde 2 eks. (W. 43 : 29).

GROTE GOUDVINK -

Pyrrhula pyrrhula pyrrhula

1971 : v 11.11 Bosvoorde (WG Buteo).

1975 : 14.12 Koersel 1 ♂ en 1 ♀ (W. Vanlook).

ROODMUS - *Carpodacus erythrinus*

1974 : v 31.10 Lede 1 ♂ (D. De Mesel).

RAAF - *Corvus corax*

1976 : 20.5 Zwin-Knokke (W. 43 : 121).

OOSTEUROPESE KAUW -

Corvus monedula soemmeringii

1969 : 16.11 Oorderen.

Noordoostelijke kauw, *Corvus monedula soemmeringii* (>< monedula / spermologus) 21.11.1970
Oorderen / Antwerpen.

Foto : J. De Ridder.

1972 : 16.1 Oorderen enkele eks. (G. Bul-
teel, J. De Ridder).

1976 : 3.3. Zwin-Knokke; 28.11 St.-Peters-
Brugge; v 30.12 Zwin-Knokke (W. 43 :
121; J. Vansteenkiste; Stat. Zwin).

1970 : 11.1 Oordleren 3 eks.; 15 en 21.11
Oorderen.

Vondsten en ringgegevens wijzen op het
voorkomen van zowel *C.m. monedula* als
C. monedula soemmeringii in ons land
(Herroelen 1967). Het onderscheid van de
twee ondersoorten in het veld is moeilijk
door de individuele variatie, het feit dat
monedula nauwelijks verschilt van *spermo-
logus* (onze broedvogels), omdat de ken-
merken van de verschillende vormen kli-
naal variëren en omdat in de overgangs-
gebieden zeer variabele populaties voor-
komen (Voous 1960, Voipio 1969); zo wor-
den Zuidfinse vogels, waarvan er enkele
ringvondsten zijn in België, tot de meng-
populatie *soemmeringii* > < *monedula* ge-
rekend.

De beschrijving van een in de winter 1948-
1949 in Nederland verzamelde reeks kau-
wen, aangezien als *soemmeringii*, illus-
treert de grote variatie, gaande van nau-
welijks van onze broedvogels verschillen-
de exemplaren tot zeer typische vogels
met opvallende witte halsvlek, lichtgrijze
halszijden en lichtere benedendelen (Voo-
us 1960).

De als *soemmeringii* aanvaarde gevallen
van Oorderen slaan op de meest typische,
zeer opvallende exemplaren van daar tij-
dens de winterperioden 1969-1974 op een
stortplaats verblijvende „noordoostelijke”
kauwen, tussen een menigte gewone kau-
wen, roeken en bonte kraaien (perioden
november-begin maart).

Hoewel soms tot een 20-tal duidelijk van
spermologus onderscheiden vogels als
soemmeringii (> < *monedula/spermo-
logus*) konden aangezien worden, bleef in
vele gevallen onduidelijk welke (overgangs)
populaties aanwezig waren.

Van groot belang bij waarnemingen van
„noordoostelijke” kauwen is wel de ver-

gelijkende observatie van de gehele groep
(G. Bulteel).

NOTEKRAKER - *Nucifraga caryocatactes*

1975 : 6.3 Mortsel (C. Steeman).

1976 : 14.11 Muizen (L. Janssen).

AANVAARDE GEVALLEN ONDER VOORBEHOUD.

CASARCA - *Tadorna ferruginea*

1975, aanvulling 9de rapport (Wiel. 43 :
177) : 13.11 Mechels Broek (M. Silve-
rans).

1976 : 20.8 Wondelgem 3 eks. in wijfjes-
kleed (A. Steyaert); 15.8 tot 17.9 Oordle-
ren 1 ♀ (J. Van Impe e.a.); 27.11 Oud-
Heverlee, 5.12 Neerijse (R. Gielen, J.
De Boe).

CANADESE GANS - *Branta canadensis*

1973 : 5.5 Kalmthout 2 eks. (K. Verschoore).

1975 : 16.2 en 13.4 Kalmthout 1 en 2 eks.
(W. 42 : 276, K. Verschoore).

ROZE SPREEUW - *Passer roseus*

1975 : 22.11 Sint-Stevens-Woluwe (Orn.
Brab. 66 : 14).

1976 : 16.4 Wondelgem (A. Steyaert).

NIET AANVAARDE GEVALLEN.

Toelichting :

- een geval zonder commentaar betekent dat de
waarneming „onvoldoende gedocumenteerd” is.
- een geval zonder aanduiding van de waarnemers
betekent dat dit berust in het archief van het
B.A.H.C.

IJSDUIKER - *Gavia immer* : 31.12.1975 Walem.

**NOORDSE STORMVOGEL - *Fulmarus glacialis* :
28.2.1975 Lier (W. 42 : 17).**

**KUIFAALSCHOLVER - *Phalacrocorax aristotelis* :
6.5.1976 Zeebrugge 2 eks.**

**ZWARTE IBIS - *Plegadis falcinellus* : 19.9.1976
Meetkerke.**

**FLAMINGO - *Phoenicopterus ruber* : 10.4.1975 Otten-
burg (W. 43 : 248); 1.5.1975 Oud-Heverlee (arch.
BAHC); de ondersoort werd bepaald als *chilensis*
(J. De Boe).**

WITOOGGEEND - *Aythya nyroca* : 17.1.1976 Walem.

**VALE GIER - *Gyps fulvus* : november 1971 Villers
Poterie, vogel werd naar het Zwin gebracht; uit
gevangenschap ontsnapt (G. Burggraeve).**

- RUIGPOOTBUIZERD - *Buteo lagopus* : 30.11.1975 tot 3.4.1976 Koersel; 24.12.1976 Holsbeek; 14.3.1976 Postel.
- GRIJZE WOUW - *Elanus caeruleus* : 4.2.1976 Hamme.
- WESPENDEIEF - *Pernis apivorus* : 24.1.1976 Blaasveld.
- BOOMVALK, *Falco subbuteo* : 7.11.1976 Hoevenen (W. 43 : 25), verwisseling met smelleken (*Falco columbarius*) niet uitgesloten.
- KLEINST WATERHOEN - *Porzana pusilla* : 11.11.1973 Bevere-Petegem.
- POELSNIP - *Gallinago media* : 5 en 10.9.1972 Postel; 11 tot 19.10.1974 Postel 17 eks.; 18.1, 13 tot 18.3, 25 tot 31.10.1975 te Postel respectievelijk 5, 6 en 10 eks.; 1976 : 21.4 Eke; 15 tot 19.3 en 20.8 te Postel respectievelijk 7 en 8 eks. Over de kenmerken van deze soort verschenen een paar uitstekende artikels in Brit. Birds jg. 69 (1976) : 377-383 en 70 (1977) : 283-289.
- BOKJE - *Lymnocyptes minimus* : 30.6 tot 5.7.1976 Postel.
- IJSLANDSE TURELUUR - *Tringa totanus robusta* : 6 tot 14.12.1975 Postel; één tureluur groter dan twee andere behoort niet noodzakelijk tot de ondersoort *robusta*. Volgens Hale (1971) zijn er duidelijke verschillen in grootte tussen de geslachten enerzijds en tussen adulte en tweedejaarsvogels anderzijds; bovendien kan *robusta* buiten zijn broedgebied alleen in de hand worden gedetermineerd.
- POELRUITER - *Tringa stagnatilis* : 1976 : 18 tot 20.4 Postel (arch. BAHC); 17.5 Oorderen (Mededelingsbl. afd. Turnhout 1976) : materiële vergissing bij de publikatie, moet bosruiter (*Tringa glareola*) zijn (J. Van Impe).
- GRIEL - *Burhinus oedipoda* : 19.10.1974 Postel.
- MIDDELSTE JAGER - *Stercorarius pomarinus* : 1976 : 5.9 De Panne; 10.10 Zeebrugge 2 eks. (W. 43 : 162); 24.10 Zeebrugge.
- KLEINE BURGEMEESTER - *Larus glaucoides* : 24.4.1976 Brugge (Roerd. 16 : 146); de verstrekte gegevens laten niet toe de waargenomen vogel te rekenen tot de opgegeven soort.
- ZWARTKOPMEEUW - *Larus melanocephalus* : 16.6.1976 Schellebelle.
- TORTEL - *Streptopelia turtur* : 28.3.1976 Lippelo (W. 44 : 15).
- VELDUIL - *Asio flammeus* : broedgeval 1971 (W. 39 : 208) vond plaats op Nederlands grondgebied, niet in België.
- GROENE BIJENETER - *Merops persicus* : 6.8.1976 Gent; verwisseling met halsbandparkiet (*Psittacula krameri*) niet uitgesloten.
- NOORDELIJKE GROTE BONTE SPECHT - *Dendrocopos m. major* : 12 en 24.10.1976 Arendonk respectievelijk 8 en 12 eks.; deze ondersoort kan alleen in de hand worden herkend.
- BOOMPIEPER - *Anthus trivialis* : 8.3.1975 Budel (W. 42 : 231).
- ROUWKWIK - *Motacilla alba yarrellii* : juni 1976 broedgeval Zevergem.
- GELE KWIK - *Motacilla flava* : 10.3.1974 Zeebrugge 3 eks.; 1.11.1975 Westkapelle; verwisseling met de grote gele kwik (*Motacilla cinerea*) niet uitgesloten.
- ENGELSE GELE KWIK - *Motacilla flava flavissima* : 15.8.1975 Machelen a/d Leie; v 12.8.1976 Lokeren, eerstejaars ♂; bij gele kwikken in het najaar komt er zoveel variatie voor dat het niet mogelijk is de ondersoort te determineren, zeker niet bij eerstejaars (Herroelen 1966).
- NOORDSE GELE KWIK - *Motacilla flava thunbergi* : v 3 en 28.9.1976 Lapscheure.
- KRAMSVOGEL - *Turdus pilaris* : broedgeval 1960, land van Herve (W. 27 : 164); broedgeval april 1958 Gellik.
- IJSSLANDSE KOPERWIEK - *Turdus iliacus coburni* : 1975 : periode 20.10 tot 25.11 Ekeren 9 eks.; 21, 22.10 en 2.11 Brasschaat; 1976 : 20 en 22.3 Ekeren 7 eks.; 6.11 Brasschaat. Hoewel de gemiddelde afmetingen van de onderzochte eks. hoger liggen dan deze gepubliceerd door Williamson (1958) hebben de ringers nagelaten een beschrijving te maken van de typische kenmerken van het vederkleed van deze ondersoort (zie ook Herroelen 1977).
- BEFLIJSTER - *Turdus torquatus* : 1.1.1972 Grembergen; 17.12.1973 Lebbecke.
- GROENLANDSE TAPUIT - *Oenanthe o. leucorrhoea* : v 9.5.1976 Brecht; vleugellengte van 101 mm is onvoldoende (Herroelen 1970).
- ROODSTERBLAUWBORST - *Cyanosylvia s. svecica* : v 31.8.1976 Zandvliet.
- GROTE KAREKIET - *Acrocephalus arundinaceus* : 7.4.1974 Blankenberge.
- BOSRIETZANGER - *Acrocephalus palustris* : 13.4.1974 Hoeke (W. 41 : 163) : waarnemer niet op de hoogte van de hem toegeschreven observatie; 1976 : 24.4 Gent en Zaffelare; 18.4 Melle en Weteren (W. 44 : 16).
- SPOTVOGEL - *Hippolais icterina* : 15.4.1972 Roeselare (W. 39 : 154); 19.4.1974 Turnhout; 2.4.1975 Harelbeke (W. 42 : 231); 1976 : 28.3 Lippelo, 8.4 Zellik, 15.4 Wemmel, 19.4 Ramsel (W. 44 : 16).
- TUINFLUITER - *Sylvia borin* : 4 en 5.4.1975 Melle (W. 42 : 124 en 231); herkenning op de zang alleen is onvoldoende.
- GRASMUS - *Sylvia communis* : 1975 : 23.2 Nokere, 24.3 Zonhoven (W. 42 : 230); 1976 : 9.4 Zellik (W. 44 : 15) : materiële publikatiefout, moet 5 mei zijn.
- BRAAMSLUIPER - *Sylvia curruca* : 22 en 23.3.1975 Kuurne (W. 42 : 230).
- BERGFLUITER - *Phylloscopus bonelli* : v 22.7.1975 Moerbeke-Waas.
- BLADKONINKJE - *Phylloscopus inornatus* : 6.11.

1976 Humbeek; verwisseling met vuurgoudhaantje (**Regulus ignicapillus**) niet uitgesloten.

GRAUWE VLEGENVANGER - **Muscicapa striata** : 28.2.1976 en later Deinze 2 eks.; andere vogelkenners dienden verwittigd indien een zomer-vogel zo vroeg en zolang ter plaatse verbleef.

BUIDELMEES - **Remiz pendulinus** : 1.1.1976 Wolvertem 7 eks.

WOUDBOOMKRUIPER - **Certhia familiaris** : v 6.12. 1975 Kortenberg (W. 42 : 90; Orn. Brab. 69); leeftijd en geslacht kon niet worden (of werden niet) gedetermineerd. Bovendien vallen de lengte van snavel (16 mm) en achternagel (8 mm) in de overlappingszone tussen **familiaris** en **brachydactyla** (zie fig. 3 bij Osieck 1975).

NOORDELIJKE KAUW - **Corvus m. monedula** : 6.11. 1976 Arendonk 56 eks.; deze ondersoort is in het veld niet te onderscheiden van onze broedvogels (**spermologus**).

BRONNEN.

- Bosmans R. en K. Van Doninck 1977. De witoog-eend: een eerste broedgeval in de Antwerpse Kempen?, *Wiel.* 43 : 14-16.
- Burggraave G. 1977. Waarnemingen bij een vermoedelijk gemengd broedpaar Dougalls stern, **Sterna dougallii**, x visdief, **Sterna hirundo** te Knokke, *Gierv.* 67 : 75-80.
- Callebaut E. 1977. Evolutie van enkele meeuwesoorten in Brabant in 1975 en 1976, *Orn. Brab.* nr. 72 : 3-6.
- Cuypers J. 1976. De Snepkensvijver, *Bull. Belg. Nat. en Vogelres.* 24 : 47-49.
- Cuypers J. 1976. De Ronde Put, *ibidem* : 53-55.
- De Leeuw E. 1976. Determinatie van boomkruipers **Certhia**, *Orn. Brab.* nr. 69 : 1-11.
- De Meester N. 1977. Waarneming van een dwerggors (**Emberiza pusilla**) op 4 jan. 1976 te Lokeren, *Wiel.* 43 : 38-39.
- Grootaers Fr. 1976. De vogel van de maand: dwergarend (**Hieraeetus pennatus**), *Wiel.* 42 : 265.
- Grootaers P. 1977. Ornitologie van Vlaanderen. 3de Ornitologisch seizoenverslag Dijlevallei en omgeving: 1 januari tot 1 juli 1976, *Wiel.* 43 : 189-192.
- Hale W.G. 1971. A revision of the taxonomy of the Redshank **Tringa totanus**. *Zool. Journ. Linn. Soc.*, vol. 50, nr. 3 : 199-268.
- Henderickx J. 1976. De Maat (Mol), *Bull. Belg. Nat. en Vogelres.* 24 : 62-63.
- Hermans R. en P. Grootaers 1978. Ornitologie van Vlaanderen. 4de Ornitologisch seizoenverslag Dijlevallei en omgeving: 1 juli tot 31 december 1976, *Wiel.* 44 : 53-55.
- Herremans M. De vogel van de maand: dwergarend (**Hieraeetus pennatus**), *Wiel.* 42 : 264.
- Herroelen P., P. Van der Meiren en M. Dehaen 1966. Zangvogels in de hand. Deel I.
- Herroelen P. 1967. Het voorkomen van oosteuropese kauwen - **Corvus monedula soemmeringii** (Fisher) in België, *Gierv.* 57 : 81-83.
- Herroelen P. 1970. Biometrie van de Groenlandse tapuit **Oenanthe oenanthe leucorrhoea** op doortrek in België, *Gierv.* 60 : 278-286.
- Herroelen P. 1977. De IJslandse koperwiek - **Turdus iliacus coburni** nieuw voor België, *Orn. Brab.* nr. 74 : 1-2.
- Houwen P. 1976. Droogteperikelen, *Bull. Belg. Nat. en Vogelres.* 24 : 74-75.
- Lippens L., G. Burggraave 1976. Het Natuurreservaat Het Zwin in 1976. *ibidem* : 66-70.
- Lippens L., G. Burggraave, R. Trio 1977. Belangrijke ornitologische waarnemingen in het Zwin in 1976, *Wiel.* 43 : 119-121.
- Osieck E.R. 1975. Determinatie van boomkruipers **Certhia** in Nederland, *Limosa* 48 : 176-187.
- Tombeur F.L.L. 1977. Is de buizerd een moeilijke soort? *Wiel.* 43 : 182-189.
- Tricot J. 1977. Septième rapport de la Commission d'Homologation, *Aves* 14 : 1-82.
- Van Hercke L. 1976. De grauwe franjepoot, *Wiel.* 42 : 342-343.
- Vannieuwenhuyze R. 1978. Aankomst van de zomergasten 1976, *Wiel.* 44 : 11-17.
- Verschoore K. en Fl. Van Meel 1976, 1977. 5 jaar vogeltellingen in de Kalmthoutse heide, *Wiel.* 42 : 265-276; *jg.* 43 : 97-112.
- Voet H. en L. Benoy 1976. Het Natuurreservaat „De Kuifeend” te Oorderen/Antwerpen in 1975-1976, *Bull. Belg. Nat. en Vogelres.* 24 : 40-46.
- Voipio P. 1969. Geographical variation in **Corvus monedula** in Finland, *Ardea* 57 : 48-63.
- Voous K.H. 1960. Het voorkomen van Oosteuropese kauwen - **Corvus monedula soemmeringii** in Nederland in de winter 1948-1949, *Limosa* 33 : 128-134.
- Williamson K. 1958. Autumn immigration of Redwings **Turdus musicus** into Fair Isle, *Ibis* 100 : 582-604.

Van Asschestraat 33
B - 1910 Melsbroek.